

[Axel Dam.]

nesker til at tage Parti i andres private Mellemværender. Det er i hvert Fald ikke i Strid med Retsforbundets Retsprogram, at jeg tager Afstand fra denne Paragraf. Naar jeg i dette høje Ting har fremsat et Forslag om Slaveriets Afskaffelse paa det militære Omraade, kan jeg naturligvis ikke billige eller tiltræde Bestemmelser om civilt Slavearbejde. Hvad vil man gøre ved de tvangsudskrevne Skønsmænd, hvis de vægrer sig ved at afgive et Votum, fordi de ikke føler sig kompetente til at tage Parti eller vil være Domstolenes Bagmænd med Hensyn til et saadant Skøn?

Fordi jeg altsaa alligevel principielt maa sympatisere med Forslagets Tendens, vil jeg støtte det ærede Medlem Hr. P. Munchs Ændringsforslag om at faa Spørgsmaalet nøjere undersøgt. Dog har jeg ogsaa med Hensyn til dette Ændringsforslag en Bemærkning at gøre angaaende Sammensætningen af det foreslaaede Udvalg. Jeg savner dér Repræsentanter for en Gruppe Mennesker, som det maaske er meget vanskeligt at faa en effektiv Repræsentation for, men hvis Stilling til Sagen det vil være af stor Interesse at erfare. Jeg siger til dem, der af en eller anden Grund staa udenfor de faglige Organisationer, enten fordi de ikke har kunnet finde Optagelse dér, eller fordi de er blevet ekskluderet, eller fordi de ikke selv vil staa i saadan en Organisation. En Læge, der har meldt sig ud af „Almindelig dansk Lægeforening“, af denne meget stramme Fagorganisation, er saa stærkt boykottet i Henseende til Lægepraksis, at hans lovligt erhvervede jus practicandi i Virkeligheden nærmest er illusorisk. Jeg vil derfor, idet jeg stemmer for det ærede Medlem Hr. P. Munchs Ændringsforslag, henstille til det eventuelle Udvalg, der maatte blive nedsat, at indhente Oplysninger fra de udenforstaaende, fra dem, der ikke er repræsenteret i Udvalget.

Naar jeg ikke kan stemme for det foreliggende Ændringsforslag paa Grund af det, jeg her har anført, har jeg dog Betænkeligheder ved at stemme imod det, idet jeg, som sagt — her tror jeg, jeg kan tale paa samtlige Retsforbundsvalgeres Vegne —, har Sympati for Forslagets Tendens. Jeg kan ogsaa tænke mig, at dets Vedtagelse gennem den derefter følgende Praksis kunde tjene til at fremskaffe den Klarhed, der kan føre til en Forbedring af Loven. Derfor vil jeg med Hensyn til selve Lovforslaget afholde mig fra at stemme, medmindre de

fortsatte Forhandlinger skulde bibringe mig en anden Anskuelse.

P. Munch: Det Forslag, her foreligger, er udsprunget af en Stemning, der utvivlsomt i ret vide Kredse er forholdsvis stærk. Udgangspunktet for denne Stemning er visse Overgreb, visse Misforhold, som fremkommer under de Kampe, hvortil Konkurrencen mellem bestemte Forretninger og Strid mellem visse Erhvervsgrupper fører. Overfor saadanne Overgreb har det vist sig, at man af og til har paakaldt Domstolene, og at man ogsaa i Tilfælde, hvor der forelaa uomtvistelige Overgreb, har opnaaet en Afgørelse fra Domstolenes Side, der rammer disse, ja, at man endogsaa i nogle Tilfælde, hvor Sagen var tvivlsom at bedømme, alligevel har opnaaet at faa Dom. Ud af dette er der sprunget en Stemning for, at et eller andet maatte gøres, og denne Stemning har saa faaet forøget Styrke ved den Uvillie overfor Begrebet Organisationer, der efterhaanden har bredt sig i nogle Kredse, og som forkyndes med saa stor Styrke af forskellige Medlemmer af den nuværende Regering. Jeg maa nu tilstaa, at disse Stemninger forekommer mig ikke at være tilstrækkeligt Grundlag for en Lovgivning paa dette Omraade. Denne Stemning er ganske vag, Fornemmelsen overfor Organisationsbegrebet er af en saadan Beskaffenhed, at man hidtil aldrig har gjort sig virkelig klart, hvad det er, man vilde ramme, og hvad man finder berettiget i den stærke Udvikling af Organisationslivet, som de moderne Tider har medført.

Men i alt Fald, ud af disse Fornemmelser er kommet et Lovforslag, og der er kommet et Arbejde, der nu har varet i nogle Aar, en 3, 4 Aar. Af den Tid, dette Arbejde har staaet paa, har de to Flertalspartier, der nu staaar bagved dette Lovforslag, været Flertal i de halvandet Aar, men ikke desto mindre staaar man endnu uden at være kommet videre efter de mange Anstrengelser end, at der i Samlingens allersidste Dage har kunnet fremføres et Lovforslag, om hvilket det kan anses for sikkert, at det ikke vil blive vedtaget af Rigsdagen i denne Samling, og om hvilket jeg næsten skulde tro, at ikke faa af dem, der kommer til at stemme for det her i Tinget, maa anse det for ønskeligt, at det ikke bliver gennemført, før der er et solidere Grundlag og en bedre Bearbejdelse end den, der her findes. Med andre Ord, de store Anstrengelser for at sætte de Stemninger, der skyller rundt omkring i Befolkningen, i Paragraffer, der kan anvendes i det prak-